

[Fuglsang.]

vil fortsætte. Nu er det ikke mere de små, der er i farezonen, nej, nu er det de mellemstore og stadig større, som har grund til at føle sig utrygge, og hvis det fortsætter, så bliver det sådan, som det også har været antydnet, at kun meget kapitalstærke mennesker, en ganske lille kreds, bliver i stand til at drive landbrug her i Danmark.

Som helhed har jeg kunnet glæde mig over en seriøs og saglig debat, den glæde deler jeg med landbrugsministeren, men det betyder selvfølgelig ikke, at jeg er enig i alle de synspunkter og vurderinger, som har været fremsat. Der har været talt om de omkostninger, som sluger de forhøjede producentpriser, og der har i den henseende specielt været skudt på lønningerne. Nu er det jo ikke lønningerne, som udgør ret mange procent f. eks. af kunstgødningsspriserne, og det er heller ikke lønningerne, der er skyld i, at landbruget kun får 36 øre af hver forbrugerkrone. Nej, såvel landbruget som forbrugerne har været med til at betale koncernernes og bankernes store overskud.

Jeg er i den henseende ikke enig i, at vi bør betragte renteudgifterne som et naturgivet onde, som vi ikke kan komme uden om. Det bør efter vor mening ikke være de store private pengeinstitutter, som landbruget bliver nødt til at henvende sig til på deres betingelser, hvis de skal have de nødvendige finansieringsmidler til at modernisere deres bedrifter. Her har vi hele tiden foreslået, at samfundet bør træde ind med gunstige betingelser rentemæssigt og på anden vis. Netop med hensyn til rentebyrden kan man tale om en byrde, der hviler på produktionsjorden, og som hviler langt tungere, end f. eks. skattebyrden gør det. Der er vel for øvrigt ingen — om man kan lide kapitalvindingsskatten eller ikke lide den — der vil prøve at bilde os ind, at hvis den ikke var der og vi i øvrigt ikke foretog os noget, så slap vi for den inflation i jordværdierne, vi har i øjeblikket.

Ud over disse ting savner jeg, når jeg ser bort fra hr. Svend Haugaards indlæg, en principel stillingtagen til en hel del af de spørgsmål, som er grundspørgsmål for selve landbruget: jorden, ejendomsretten, rådigheden over den, fordelingen osv.

Jeg vil gerne sige til hr. Sigsgaard angående punktet med familiebruget, at vi siger

jo direkte i dagsordenen også, at om brugene skal være selvstændige eller på andelsgrundlag er noget, som vedkommende bruger selv må tage stilling til.

Endelig er der en lang række andre grundlæggende spørgsmål, som jeg savner, og som vi ikke kommer uden om, hvis vi skal sikre det generationsskifte og den fremtid for landbruget, som alle har udtalt sig om at vi har brug for. Men løsningen af det, det har man også ret i, hænger selvfølgelig sammen med hele samfundets udvikling. Man løser ikke landbrugets problemer ved at stille det i modsætning til det øvrige samfund, men ved at erkende, at det arbejdende landbrug er en del af det øvrige samfund, og løse dets problemer kun sammen med det.

Koføed (V):

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger til debatten ud over, at den stort set forløb, som man kunne forvente. Vi har jo mange forespørgsler her i folketinget, og det er, ligesom vi starter med, gerne at ville diskutere de principielle ting, men efterhånden som debatten løber, kommer de forskellige partier og ordførere som regel ned i bestemte enkeltproblemer. Det er vi heller ikke sluppet for denne gang. Der har været snakket om kapitalvindingsskat, om generationsskifteproblemer, om jordpolitik osv.

Hvis jeg skal bedømme debatten fra en positiv side, må jeg i hvert fald sige, at næsten samtlige partier havde en vældig stor velvilje over for landbrugserhvervet. Det har vi mødt før. Det næste spørgsmål bliver, hvordan man vil udmønte denne velvilje, for jeg kunne tænke mig, at der ud af denne debat kom det principielle, om man skulle animere til større landbrugsproduktion, og det vil sige, at landbrugserhvervet skulle have en større stilling inden for det politiske lovgivningsarbejde. Jeg har nok fået visse antydninger af, at man gerne ville dette, men jeg tror ikke, at man kan drage den konklusion, at det er givet, at det kommer.

På den anden side vil jeg håbe, at når det udvalg, som landbrugsministeren arbejder med, afgiver sin betænkning, vil det følges op af den lovgivning, der er tiltrængt i detaljerne for at finde ud af, hvilke midler vi skal bruge for at animere til en øget produktion. For det er ikke nok, at man siger: hvorfor øger man ikke den animalske pro-